

Προς τον Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο ή προς τις σοσιαλιστικές επαναστάσεις της εποχής μας;

A. Εισαγωγή

Το παρόν άρθρο ασχολείται κριτικά με τις συμβολές των Ν. Στραβελάκη (ΝΣ) και Δ. Καλτσώνη (ΔΚ) στον συλλεκτικό τόμο του Ομίλου Μαρξιστικών Ερευνών (ΟΜΕ) που εκδόθηκε πρόσφατα από τις Εκδόσεις ΤΟΠΟΣ υπό τον τίτλο «Προς τον Γ' Παγκόσμιο; Πολεμική οικονομία, ΗΠΑ, ΕΕ, Κίνα».

Ο τόμος αυτός περιέχει άλλες δύο συμβολές, μία του Λεωνίδα Βατικιώτη (ΛΒ), με τίτλο «Ο επανεξοπλισμός της Ευρώπης φέρνει φτώχεια, υπονομεύει την ειρήνη, βλάπτει τη δημοκρατία» και μια του Ηρακλή Οικονόμου με τίτλο «Εκτοξεύοντας τον ...ιμπεριαλισμό: η στρατιωτικοποίηση του διαστήματος».

B. Πτώση του ποσοστού κέρδους, καπιταλιστική κρίση και ιμπεριαλιστικός πόλεμος.

Η συμβολή του ΝΣ υπό τον τίτλο «Πόλεμος - αντίρροπη τάση στη δυναμική του ποσοστού κέρδους», εστιάζει στη σχέση της καπιταλιστικής κρίσης και του ιμπεριαλιστικού πολέμου, υπό το πρίσμα της ιστορικής τάσης της πτώσης του ποσοστού κέρδους.

Όντως, η ιστορική αυτή τάση αποτελεί τη βαθύτερη, τελική αιτία των καπιταλιστικών κρίσεων, ειδικά αυτών που αποκτούν διεθνή ή και παγκόσμιο χαρακτήρα αποτελώντας έκφραση της δομικής/διαρθρωτικής κρίσης του καπιταλισμού. Η πρώτη από αυτές, η «Μακρά Ύφεση» (1873-1896), σήμανε και το πέρασμα του καπιταλισμού στο στάδιο που επικράτησε ιστορικά να ονομάζεται κατά Λένιν ως (κρατικο)μονοπωλιακό, ιμπεριαλιστικό, καταλήγοντας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (Α'ΠΠ). Η δεύτερη, η «Μεγάλη Ύφεση» (1929-1945), εκτονώθηκε με τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Β'ΠΠ). Οι κρίσεις αυτές και οι σχετιζόμενοι γενικευμένοι πόλεμοι αποτελούν παράθυρα ιστορικής ευκαιρίας για την ανατροπή του καπιταλισμού. Μετά τη σύντομη Παρισινή Κομμούνα του 1871 στον απόηχο του γαλλοπρωσικού πολέμου, το πρώτο κύμα εργατικών επαναστάσεων έγινε προς το τέλος του Α'ΠΠ, ενώ η επανάσταση επεκτάθηκε σε μεγάλο μέρος του κόσμου με την αντιφασιστική νίκη και την

κινεζική επανάσταση στο τέλος του Β'ΠΠ. Μια τέτοια περίοδο του διεθνούς καπιταλισμού εγκαινίασε και η κρίση του 2008. Αυτή είναι η σχέση μεταξύ της πτώσης του ποσοστού κέρδους, της καπιταλιστικής κρίσης, του παγκόσμιου πολέμου και της σοσιαλιστικής επανάστασης στο πιο υψηλό επίπεδο αφάρσεσης.

Ωστόσο, στη συμβολή του ΝΣ χρησιμοποιείται το ποσοστό του κέρδους με έναν μάλλον αναγωγιστικό τρόπο, χωρίς, δηλ., τις απαραίτητες διαμεσολαβήσεις που σχετίζονται με άλλες πτυχές της διεθνούς οικονομίας, των διακρατικών σχέσεων, του ιμπεριαλισμού κ.α. Η κριτική αυτή αφορά κυρίως τις παραγράφους που προσπαθούν να συνδέσουν επιμέρους ιστορικές ή πρόσφατες κινήσεις του ποσοστού κέρδους με πολέμους και ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις (παρ. IV και VI) ή που προβαίνουν σε ιστορικές αναλογίες με γεγονότα που έζησε και κατέγραψε ο Μαρξ (παρ. V).

Δυστυχώς, σημαντικές πλευρές μιας πιο συγκεκριμένης ανάλυσης της σύγχρονης, διεθνούς, ιστορικής συγκυρίας απουσιάζουν από τη συμβολή του ΝΣ. Ειδικότερα, η αναφορά στα σημερινά επίπεδα του ποσοστού κέρδους δεν διαφοροποιείται μεταξύ των ανεπτυγμένων, ιμπεριαλιστικών χωρών και των αναπτυσσόμενων χωρών που αμφισβητούν την παγκόσμια, ιμπεριαλιστική ηγεμονία, αντιστεκόμενες σε αυτήν. Δεν γίνεται φανερό ότι ενώ η πτωτική, ιστορική τάση επιβεβαιώνεται για όλες τις χώρες, η εστία της σημερινής κρίσης λόγω χαμηλής κερδοφορίας βρίσκεται ακριβώς στις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις.

Έτσι, ο ΝΣ δεν καταλήγει ούτε και στο λογικό συμπέρασμα ότι η σημερινή τάση προς έναν Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο (Γ'ΠΠ) δεν πηγάζει από χώρες όπως η Λ.Δ. της Κίνας ή οι υπόλοιπες BRICS+, αλλά από τις ιμπεριαλιστικές χώρες με πρώτη υπεύθυνη την ηγεμονική δύναμη των ΗΠΑ. Αντίθετα, αόριστες αναφορές σε αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού ισχύος με υποχώρηση των ΗΠΑ και ΕΕ, ισχυροποίηση της Κίνας και προσέγγισή της με τη Ρωσία (σελ. 18 και 34) συσκοτίζουν την αιτία του πολέμου.

Συνεπώς, παρόλο που ο ΝΣ -έστω και μέσω μιας όχι και τόσο πετυχημένης αναλογίας με την εποχή των επαναστάσεων στο τέλος του Α'ΠΠ- κάνει την παρακάτω αναφορά στη σελ. 39:

«Στις σημερινές συνθήκες, η πιθανότατη ήττα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον πόλεμο της Ουκρανίας, σε συνδυασμό με την κρίση του εγχειρήματος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, μπορεί να απελευθερώσουν λαϊκές αντιδράσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη.»

ωστόσο, ουδέποτε καταλήγει στην αναγκαιότητα στρατηγικής ήττας του ευρωατλαντικού ιμπεριαλισμού στον Γ'ΠΠ στην προοπτική της σοσιαλιστικής επανάστασης στις χώρες της ιμπεριαλιστικής «Δύσης».

Αντίθετα, προτιμά να κλείσει τη συμβολή του με την εξής, πασιφιστική, πολιτική πρόταση, χωρίς καμία διαφοροποίηση μεταξύ ιμπεριαλιστικών και μη ιμπεριαλιστικών «μεγάλων καπιταλιστικών οικονομιών»...:

«Η αποτρεπτική δύναμη των κοινωνιών βρίσκεται στην όξυνση της ταξικής πάλης στο εσωτερικό

των χωρών, ιδιαίτερα των μεγάλων καπιταλιστικών οικονομιών. Αυτή αποδυναμώνει και, εν τέλει, ακυρώνει τα σχέδια των πολεμοκάπηλων».

Γ. Ο «ανταγωνισμός» ΗΠΑ-«Κίνας»

Η συμβολή του ΔΚ με τίτλο «Ο ανταγωνισμός ΗΠΑ-Κίνας», ασχολείται με τη «φύση» του «ανταγωνισμού» αυτού και τη θέση της Ελλάδας σε αυτόν.

«Καπιταλιστική Κίνα»;

Τόσο σε αυτή τη συμβολή, όσο και συνολικά στον τόμο του ΟΜΕ, ξενίζει το γεγονός ότι η Λ.Δ. της Κίνας (ΛΔΚ) ποτέ δεν αναφέρεται με το επίσημο όνομά της, παρά μόνο ως «Κίνα». Έτσι, δίνεται και μια σημειολογική πινελιά στη βασική παραδοχή περί όχι μόνο καπιταλιστικής αλλά και ιμπεριαλιστικής «Κίνας».

Ο ΔΚ δεν ασχολείται με την ταξική φύση του κοινωνικο-οικονομικού σχηματισμού της ΛΔΚ. Αυτό το έχει κάνει στο βιβλίο του [«Το κράτος στην Κίνα, 1949-2019», εκδόσεις ΤΟΠΟΣ](#), στο οποίο εξετάζονται κυρίως η εξέλιξη της συνταγματικής ιστορίας της ΛΔΚ και σε πολύ μικρότερο βαθμό άλλες πλευρές των κοινωνικών σχέσεων, ειδικότερα των παραγωγικών σχέσεων και της πολιτικής οικονομίας της.

Γενικότερα οι περισσότερες συμβολές που προέρχονται από τον λεγόμενο [«Δυτικό Μαρξισμό»](#) εξελίσσονται ως ένα ιδεολογικο-πολιτικό ρεύμα, μειοψηφικό και μάλλον αποκομμένο από την πλειοψηφία του [διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος](#) και ειδικότερα από τους συλλογικούς εκείνους οργανισμούς, καταρχήν τα κομμουνιστικά κόμματα, που βρίσκονται στην πρωτοπορία των σύγχρονων επαναστατικών εγχειρημάτων ενάντια στον ιμπεριαλισμό και για τη μετάβαση στον σοσιαλισμό.

Ιδιαίτερο μεθοδολογικό χαρακτηριστικό της προσέγγισης του ρεύματος αυτού στο θέμα του υπαρκτού σοσιαλισμού, τόσο αυτού της ΕΣΣΔ και της ανατολικής Ευρώπης, όσο και των σύγχρονων εγχειρημάτων, ειδικότερα της ΛΔΚ, είναι ότι εκκινούν από μια σύγκριση μεταξύ του «σοσιαλιστικού δέοντος», όπως αυτό προκύπτει από κλασσικά συγγράμματα, π.χ. το *«Η κριτική του προγράμματος της Γκότα»* του Μαρξ, και της υπαρκτής πραγματικότητας των υπό εξέταση κοινωνιών. Στη συνέχεια συνήθως ακολουθεί μια κριτική - αν όχι ισοπεδωτική πολεμική και απόλυτη απόρριψη - των υπαρκτών επαναστατικών εγχειρημάτων στη βάση της διαφοράς τους από το δέον, η οποία καταλήγει και στην [απόδοση μιας «ταμπέλας»](#): αποφεύγεται κατά κανόνα αυτή του «σοσιαλισμού» και υιοθετούνται άλλες όπως «κρατικός/γραφειοκρατικός καπιταλισμός», «ανέκδοτο εκμεταλλευτικό σύστημα» κ.α.

Είναι διαφορετική η ανάπτυξη της θεωρίας από τη σκοπιά των κομμουνιστικών κομμάτων και κινήματων που εμπλέκονται τα ίδια ως υποκείμενα της επανάστασης και της μετάβασης στον

σοσιαλισμό σε δεδομένες ιστορικές συνθήκες που είναι ελάχιστα υπό τον δικό τους έλεγχο: εστιάζει στην εσωτερική νομοτέλεια της επαναστατικής αυτής μετάβασης και τροφοδοτείται από τη θεωρητική ανασκόπηση της σχετικής ιστορικής εμπειρίας. Συνεπώς, η έμφαση δίνεται στα προβλήματα της διατήρησης της επαναστατικής εξουσίας και της διαχείρισής της στην κατεύθυνση της προώθησης της επανάστασης. Τότε, ο όρος «σοσιαλισμός» αναφέρεται κυρίως στην ταξική φύση της εξουσίας και στην ιστορική αυτή κίνηση της σύγκρουσης με τον ιμπεριαλιστικό καπιταλισμό και της προώθησης -στην πράξη- των ταξικών συμφερόντων του εργαζόμενου λαού.

«Ιμπεριαλιστική Κίνα»;

Αναπτύξαμε το παραπάνω ζήτημα εκτενώς, όχι διότι σχετίζεται άμεσα με το περιεχόμενο της συμβολής του ΔΚ, αλλά διότι θέτει το πλαίσιο γι' αυτήν.

Συγκεκριμένα, σε αυτήν υπάρχουν αναφορές όπως οι παρακάτω:

- «Κίνα: η νέα υπερδύναμη» (σελ. 51),
- «Ακολουθώντας τη στρατηγική της παράδοσης, επιθυμεί να δρέψει την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία ως ώριμο φρούτο που θα πέσει στα χέρια της ως συνέπεια της οικονομικής της εκτόξευσης» (σελ. 60).

Σε συνδυασμό με άλλες αναφορές στη λενινιστική θεωρία περί διαϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού (π.χ. στις σελ. 62 και 64), οδηγείται ο αναγνώστης να συμπεράνει ότι η «Κίνα» είναι μια ανερχόμενη ιμπεριαλιστική δύναμη που αποσκοπεί στην παγκόσμια ηγεμονία.

Όντως, εάν πάρουμε ως δεδομένο τον καπιταλιστικό χαρακτήρα της «Κίνας», τότε αρκεί η παράθεση στοιχείων οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής ισχύος ή και εξωστρεφούς δράσης στη διεθνή αγορά (εξαγωγές εμπορευμάτων και κεφαλαίου) ή στις διεθνείς σχέσεις για να στοιχειοθετηθεί ένας χαρακτήρας (ανερχόμενης) ιμπεριαλιστικής δύναμης. Λειτουργεί υπόρρητα ο συλλογισμός ότι, με βάση τη λενινιστική θεωρία, δεν μπορεί μια ισχυρή καπιταλιστική χώρα να μην είναι και ιμπεριαλιστική!

Ωστόσο, τα συγκεκριμένα στοιχεία της αυξανόμενης ισχύος της ΛΔΚ που παραθέτει η συμβολή του ΔΚ (βλ. αναλυτικά στο Παράρτημα), μπορούν κάλλιστα να οδηγήσουν σε ένα πολύ διαφορετικό συμπέρασμα, ειδικά αν ληφθεί υπόψη η πολιτική οικονομία της σημερινής διεθνοποίησης της παραγωγής και της κυριαρχίας των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων στη διεθνή αγορά υπό την ηγεμονία των ΗΠΑ. Ο ΔΚ περιγράφει μια οικονομική ανάπτυξη, ειρηνική, με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο και με διεθνείς σχέσεις στη βάση της ισοτιμίας και του αμοιβαίου οφέλους. Οπότε, η πραγματικότητα της ΛΔΚ μπορεί και να αντιστοιχεί σε αυτό που ισχυρίζεται η ίδια ότι είναι: μια λαϊκή δημοκρατία, δηλ. μια μεταβατική κοινωνία από τον καπιταλισμό προς τον (ώριμο) σοσιαλισμό, προϊόν της κινεζικής επανάστασης. Ως τέτοια, και σε συνδυασμό με το τεράστιο μέγεθός της, μπορεί κάλλιστα να αναδεικνύεται σε παγκόσμια οικονομική, πολιτική και στρατιωτική δύναμη μεν, μη ιμπεριαλιστική δε.

Ο ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας θα απαιτούσε η πρόοδος αυτή να βασίζεται στην εκμετάλλευση και καταπίεση άλλων λαών, χωρών ή εθνών.

Υπόρρητα, λοιπόν, η λογική του ΔΚ αποσυνδέει τον καπιταλιστικό ιμπεριαλισμό από την ουσία του, την εθνική καταπίεση και εκμετάλλευση, συνδέοντάς τον γενικά με την κρατική ισχύ (και τη σχετιζόμενη οικονομική ανάπτυξη) μέσω μια εκλεκτικιστικής ανάγνωσης της λενινιστικής θεωρίας.

Αυτό διαφαίνεται και σε άλλα σημεία του κειμένου, όπως εκεί όπου ο ΔΚ αναγορεύει τις ΗΠΑ ως τον «ηττημένο της παγκοσμιοποίησης» (σελ. 43) και την «Κίνα» ως την «κερδισμένη» (σελ. 51). Ωστόσο, οι μαρξιστικές μελέτες των διεθνών μεταφορών υπεραξίας, δηλ. της διεθνούς εκμετάλλευσης σε μια διεθνή αγορά που κυριαρχεί ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής και, συνεπώς, η εκμετάλλευση σχετίζεται με την παραγωγή, κυκλοφορία και διανομή της υπεραξίας, αναδεικνύουν τις ιμπεριαλιστικές χώρες (χοντρικά G7 και ορισμένοι σύμμαχοί τους) ως αυτές που επωφελούνται συστηματικά από τις διεθνείς συναλλαγές. σε αντίθεση με το σύνολο των BRICS+ και των υπόλοιπων αναπτυσσόμενων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της ΛΔΚ. Δεν πρόκειται, δηλ., γενικά για μια «παγκοσμιοποίηση», από την οποία είναι κερδισμένες οι αναπτυσσόμενες χώρες του κόσμου, αλλά για μια ιμπεριαλιστική διεθνοποίηση της καπιταλιστικής παραγωγής, αναγκαία για τη διαίωνιση της ηγεμονίας των ιμπεριαλιστικών χωρών ως αντιστάθμιση στην ιστορική τάση πτώσης του ποσοστού κέρδους. Είναι ακριβώς η διαφορετική ταξική φύση της ΛΔΚ που εξηγεί γιατί είναι η μόνη χώρα του κόσμου που κατάφερε, παρόλη τη χρόνια ιμπεριαλιστική εκμετάλλευση (δηλ. διαρροή πλεονάσματος υπεραξίας προς τις ιμπεριαλιστικές χώρες), να αναπτυχθεί και να καταστεί «παγκόσμια δύναμη», χωρίς, όμως, να βασίζεται στην εκμετάλλευση άλλων χωρών, λαών ή εθνοτήτων.

Ούτε ισχύει ότι «ο νόμος της ανισόμετρης ανάπτυξης ήταν αναπόφευκτο να λειτουργήσει κάποια στιγμή σε βάρος τους και να αναδυθούν νέες δυνάμεις» (σελ. 44) όσον αφορά τις ΗΠΑ. Δεν είναι αυτό που εξηγεί το γιατί οι ΗΠΑ είναι «υπερδύναμη σε αποδρομή», όπως ισχυρίζεται ο ΔΚ στη σελ. 48. Η ιστορική τάση της πτώσης του ποσοστού κέρδους είναι η εσωτερική, νομοτελής αιτία της δομικής/διαρθρωτικής κρίσης των ανεπτυγμένων, ιμπεριαλιστικών κρατών και η ιμπεριαλιστική εκμετάλλευση το μέσο για το ξεπέρασμα της κρίσης μέσω της αντιστάθμισης της μη επαρκούς εγχώριας παραγωγής υπεραξίας με την απόσπαση επιπλέον υπεραξίας στην αναδιανομή που λαμβάνει χώρα στη διεθνή αγορά.

Δεν ευθύνεται, επομένως, η όποια ανάπτυξη των BRICS+ ή της ΛΔΚ συγκεκριμένα για την κρίση αυτή, ούτε εξηγεί την επιθετικότητα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού ως προσπάθεια «υπεράσπισης» της ιμπεριαλιστικής ηγεμονίας απέναντι σε ανερχόμενους ανταγωνιστές (σελ. 48-50). Η επιθετικότητα αυτή είναι αναγκαία για την υποταγή με σκοπό την ιμπεριαλιστική εκμετάλλευση και καταπίεση του συνόλου, πλέον, του κόσμου, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων χωρών της Ευρασίας (ΛΔΚ, Ρωσία, Ινδία, Ιράν, κ.α.), οι οποίες μέχρι και σήμερα είναι -σχετικά- ανεξάρτητες χάρις στις αντιαποικιακές, αντιιμπεριαλιστικές και σοσιαλιστικές επαναστάσεις του 20ού αιώνα. Τελικά, δεν είναι η ανάδειξη «ανερχόμενων» ιμπεριαλιστών η αιτία του Γ'ΠΠ, αλλά αυτός στην πραγματικότητα ξεκίνησε ήδη από το 1989 με την αντεπαναστατική ανατροπή του υπαρκτού σοσιαλισμού στην ανατολική Ευρώπη και

στη Ρωσία ως η προσπάθεια εγκαθίδρυσης μιας «νέας τάξης» εκ μέρους του ιμπεριαλισμού, ακυρώνοντας τα αποτελέσματα των επαναστάσεων αυτών.

Τα παραπάνω είναι οι αδρές γραμμές (βλ. [εδώ](#) αναλυτικότερα) μιας εξήγησης του Γ'ΠΠ πολύ πιο συμβατής τόσο με τη μαρξιστική-λενινιστική θεωρία για τον ιμπεριαλιστικό καπιταλισμό όσο και με τα πραγματολογικά δεδομένα που παραθέτει ο ίδιος ο ΔΚ για τη ΛΔΚ, παρά οι εξηγήσεις που δίνει ο ίδιος στη βάση «στρατηγικών υπομονής/ήρεμης δύναμης/ώριμου φρούτου» ή με αναφορές στην κινεζική στρατηγική παράδοση των Σουν Τσου και Μάο Τσε Τουνγκ (σελ. 55 και 58).

Τελικά «τι να κάνουμε»;

Ο ΔΚ αναφέρεται στη θέση της Ελλάδας στον «ανταγωνισμό ΗΠΑ-Κίνας», προτείνοντας το εξής (σελ. 65-66):

«Κρίσιμο ζήτημα για την Ελλάδα και τον ελληνικό λαό είναι να απεμπλακεί πλήρως από τη σύγκρουση των γιγάντων και να στραφεί πρωτίστως ενάντια στον 'δικό του ιμπεριαλιστή'. Ο βασικός αντίπαλος του ελληνικού λαού παραμένει η κυρίαρχη τάξη, οι πολιτικοί της εκφραστές και το συμμαχικό μπλοκ που συγκροτούν οι ΗΠΑ, το NATO και η ΕΕ. Αυτοί είναι οι παράγοντες που οδηγούν τη χώρα στο μονοπάτι της σύγκρουσης και των πολέμων. Η αντιπαράθεση στη φιλοπόλεμη πολιτική των παραπάνω είναι απολύτως αναγκαία για την προστασία του. Αντικειμενικά, ο αντιπολεμικός αγώνας θα ασκήσει πίεση στην όποια κυβέρνηση και θα συμβάλει γενικότερα στην ειρήνη».

Επιπλέον, ο ΔΚ ορθώς αναγνωρίζει τη σημασία διεθνών συμμαχιών σε ισότιμη βάση με τις χώρες των BRICS+, αν και αισθάνεται την ανάγκη να διευκρινίσει ότι αυτό δεν θα πρέπει να σημάνει την υποκατάσταση της επικυριαρχίας των ΗΠΑ και της ΕΕ με αυτήν της «Κίνας» και της Ρωσίας, ως αν να διαφαίνεται κάποιο τέτοιο ενδεχόμενο στον ιστορικό ορίζοντα (σελ. 67)!

Η συμβολή του ΔΚ κλείνει με την παράθεση δύο σεναρίων, ένα «ψυχροπολεμικό» και ένα που οδηγεί σε άμεση, στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ των ΗΠΑ και της «Κίνας». Σε κάθε περίπτωση, αναγνωρίζει στην επαναστατική έγερση των λαών τη μόνη διέξοδο της ανθρωπότητας, συνδέοντάς την, όμως, περισσότερο με το φιλειρηνικό κίνημα με αναφορές στο τέλος του Α'ΠΠ χάρις και στη ρωσική επανάσταση του 1917 (σελ. 70-71). Ο ΔΚ μοιάζει, επομένως, να αναφέρεται σε μια λενινιστική, ντεφετιστική πολιτική, εμπνεόμενος από την ιστορική αναλογία με τον Α'ΠΠ.

Ωστόσο, θέτοντας ως στόχο για το ελληνικό κίνημα την «ουδετερότητα» και την «ειρήνη», διαστρεβλώνει το νόημα της λενινιστικής στρατηγικής. Αυτή δεν αφορά ένα κίνημα «ειρήνης» και «ουδετερότητας», αλλά την [αντικειμενική σύνδεση της σοσιαλιστικής επανάστασης με την «ήττα του ιμπεριαλιστή μας»](#) στον παγκόσμιο πόλεμο! Στην περίπτωσή μας, κάθε κίνημα που αποδυναμώνει τον ιμπεριαλιστή «μας», π.χ. μέσω μιας εξόδου της Ελλάδας από την ΕΕ και το NATO (σελ. 66), αντικειμενικά συμβάλει στην ήττα του ενάντια στους «ανταγωνιστές» του. Αντίστροφα, μια τέτοια ήττα αντικειμενικά συμβάλει στην αποδέσμευση της Ελλάδας από τον ιμπεριαλισμό και στη σοσιαλιστική επανάσταση στη χώρα μας, εφόσον αποδυναμώνει τον ιμπεριαλισμό που μας

καταδυναστεύει.

Δ. Συμπέρασμα.

Αν, μάλιστα, [η σημερινή ιστορική συγκυρία](#) φέρει περισσότερες ομοιότητες με τον Β'ΠΠ, παρά με τον Α'ΠΠ, τότε η υπεράσπιση των λαών και χωρών της Παγκόσμιας Πλειοψηφίας που αμφισβητούν την παγκόσμια ιμπεριαλιστική ηγεμονία και η συμμαχία μαζί τους – διατηρώντας, προφανώς, στρατηγική ανεξαρτησία - αποτελούν αναγκαίους όρους για την ανατροπή του καπιταλισμού στις χώρες της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Συνεπώς, η ισχυροποίηση της ΛΔΚ δεν αποτελεί «απειλή» για την ειρήνη, αλλά πρόοδο για την ανθρωπότητα γενικά, ενισχύοντας τις επαναστατικές προοπτικές για τον 21ο αιώνα.

Οι Μαρξ και Ένγκελς έγραφαν στη *Γερμανική Ιδεολογία*:

"Ο κομμουνισμός δεν είναι για μας μια κατάσταση πραγμάτων που πρέπει να εγκαθιδρυθεί, ένα ιδεώδες που σ' αυτό θα πρέπει να προσαρμοστεί η πραγματικότητα. Ονομάζουμε κομμουνισμό την πραγματική κίνηση που αίρει τη σημερινή κατάσταση πραγμάτων. Οι όροι αυτής της κίνησης προκύπτουν από τις προϋποθέσεις που τώρα υπάρχουν."

Είναι απαραίτητο να μπορούμε να αναγνωρίσουμε την ιστορική αυτή κίνηση όταν συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας και να μη τη διαστρεβλώνουμε στο αντίθετό της.